

Guía Docente

Datos Identificativos					2014/15
Asignatura (*)	Filosofía e Literatura	Código	613G03030		
Titulación	Grao en Inglés: Estudos Lingüísticos e Literarios				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5	
Idioma	Castelán				
Prerrequisitos					
Departamento	Filosofía e Métodos de Investigación en Educación				
Coordinación	Sucasas Peón, Juan Alberto	Correo electrónico	alberto.sucasas@udc.es		
Profesorado	Sucasas Peón, Juan Alberto	Correo electrónico	alberto.sucasas@udc.es		
Web	www.udc.es (página web de Fac. de Filología)				
Descrición xeral	Filosofía e Literatura é unha materia cuxo obxectivo esencial é o de proporcionar, no marco dos estudos literarios, un enfoque especificamente filosófico da creación literaria. Pretende, polo tanto, que o alumno complementa desde unha perspectiva distinta (a que proporcionan os conceptos e teorías filosóficas) a súa visión do feito literario. Por unha banda, aborda como a filosofía ten tematizado a diversidade de xéneros literarios (centrándose en tres deles: ensaio, poesía e narrativa); pola outra, propón exercicios hermenéuticos (é dicir, interpretativos) de textos literarios desde un punto de vista filosófico.				

Competencias da titulación

Código	Competencias da titulación
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A2	Saber analizar e comentar textos e discursos literarios e non literarios utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.
A9	Elaborar textos orais e escritos de diferente tipo en lingua galega, española e inglesa.
A10	Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.
A11	Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar criticamente información especializada.
A14	Ser capaz para identificar problemas e temas de investigación no ámbito dos estudos lingüísticos e literarios e interrelacionar os distintos aspectos destes estudos.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
B6	Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.
B7	Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.
B8	Apreciar a diversidade.
B10	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Incorporar á comprensión dos textos literarios unha problemática filosófica, recoñecéndoa como algo implícito naqueles e desenvolvéndoa nas súas principais dimensións (ontolóxica, gnoseolóxica e filosófico-práctica, é dicir: concepción da realidade, do coñecemento e do home como axente moral e político) Esa ampliación do horizonte de comprensión da escrita literaria redundará no enriquecemento da súa interpretación e aproveitamento. Con elo, a materia Filosofía e Literatura contribúe a consolidar competencias de orde cognitiva, destrezas e metodoloxías, e orientacións para a práctica vital e profesional.	A1	B1	C1
	A2	B3	C3
	A9	B4	C4
	A10	B5	C6
	A11	B6	C7
	A14	B7	C8
	A15	B8	
		B10	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Literatura e filosofía: introducción	1.1. Caracterización do saber filosófico 1.2. Un modelo do feito literario
2. Perspectiva filosófica sobre os xéneros literarios	2.1. O ensaio desde o punto de vista filosófico 2.2. A narrativa desde o punto de vista filosófico 2.3. A poesía desde o punto de vista filosófico
3. Exercicios hermenéuticos sobre textos literarios	3.1. Lectura, análise e comentario de "Fuga de morte" de Paul Celan 3.2. Lectura, análise e comentario de "Antígona" de Sófocles 3.3. Lectura, análise e comentario do Libro de Job

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Recensión bibliográfica	1	15	16
Seminario	14.5	27	41.5
Proba mixta	2	25	27
Sesión maxistral	15	7	22
Atención personalizada	6	0	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Recensión bibliográfica	Trátase de elaborar un breve traballo sobre un texto literario (sexa cal sexa a súa extensión: un poema; un conto; unha novela; unha peza teatral...) elixido polo alumno e que este debe abordar desde unha perspectiva filosófica. O traballo incluirá: unha presentación do texto elixido (autor; xénero; breve descrición), a xustificación da súa elección (conexión con algunha/s das tres grandes partes da filosofía: ontoloxía, teoría do coñecemento e filosofía práctica), a análise do seu contido desde a perspectiva filosófica adoptada e unha valoración persoal.
Seminario	O traballo do seminario analizará a significación filosófica da literatura, mediante a posta en común, análise e discusión de textos seleccionados para abordar os núcleos temáticos dos contidos. Constituirá, xunto coa sesión maxistral, o momento central do traballo na aula. O seminario presupon dúas tarefas fóra da aula para o alumno. Por unha banda, a lectura previa dos textos propostos. Por outra, o comentario posterior de fragmentos extraídos de ditos textos. Propoñeranse ó alumno dous grupos de tres fragmentos cada un (o primeiro grupo corresponderá ó segundo bloque dos contidos; o segundo grupo, ó terceiro bloque); cada alumno seleccionará un fragmento de cada un dos grupos e entregará, polo tanto, un total de dous comentarios.

Proba mixta	Incluirá, por unha banda, unha cuestión sobre o libro de lectura obrigatoria, elexido polo alumno entre varias obras propostas polo profesor. Na proba mixta propóse ó alumno un fragmento de dito libro que ilustre un tema do mesmo. Por outra banda, o alumno terá que comentar un fragmento extraído dun dos textos traballados en seminario e responder a unha cuestión teórica das abordadas na materia, tanto nas sesións maxistras como nas sesións de seminario.
Sesión maxistral	A sesión maxistral irá dirixida a introducir cada un dos temas abordados e a establecer o contexto teórico no que o alumno deberá, durante a lectura, insertar o texto obxecto de análise nas sesións de seminario. Ofrecerá, polo tanto, elementos relevantes para unha axeitada comprensión dos textos. Nalgúns casos recurrirán a documentos audiovisuais breves que contribúan a unha axeitada situación da problemática abordada.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario Recensión bilbiográfica Proba mixta Sesión maxistral	As dúbidas e cuestións que poidan prantexárselle ó alumno resolveranse puntualmente na aula e, no caso de requirir máis tempo, atenderanse no horario de titorías, sinalado no taboleiro do despacho do profesor. Tamén poderán facerse consultas a través do correo electrónico.

Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Seminario	A avaliación do traballo realizado polo alumno nas sesións de seminario realizarase atendendo tanto á cualificación dos dous comentarios como á participación do alumno no traballo colectivo da aula. Cada comentario poderá obter unha cualificación máxima de 1 pto.; en canto á participación individual do alumno nas sesións de seminario poderá ser calificada ata un máximo de 1 pto.	30
Recensión bilbiográfica	As características do traballo individual xa foron establecidas no apartado de Metodoloxías. Na avaliación do mesmo terase en conta a orixinalidade e pertinencia do enfoque (o texto literario elexido deberá de ser axeitado para unha lectura filosófica), o desenvolvemento argumentativo, a claridade e rigor da expresión, así coma a xustificación argumentada da valoración persoal.	20
Proba mixta	Constará de tres apartados: a) Cuestión sobre o libro de lectura obrigatoria, acompañada dun fragmento do mesmo. Cualificación máxima.- 1.5 ptos. b) Comentario dun fragmento extraído dos textos de lectura. Cualificación máxima. 1.75 ptos. c) Resposta a unha cuestión teórica dos contidos desenvolvidos na materia. Cualificación máxima.- 1.75 ptos.	50
Sesión maxistral	A cualificación da actividade académica desenvolvida nas sesións maxistras está incorporada na da proba mixta, pois nesta o alumno deberá de demostrar a súa asimilación dos contidos abordados tanto nas sesións maxistras como nos seminarios.	0

Observacións avaliación

A cualificación máxima da Proba Mixta, que representa o 50 % da cualificación total da materia, será de 5 ptos. Para superar a materia, a puntuación obtida na proba mixta non poderá ser inferior a 4 ptos. (sobre 10 ou, o que ven ser o mesmo, a 2 ptos. sobre os 5 que representan a cualificación máxima que pode obterse neste apartado da avaliación). O 50 % restante distribúese do seguinte xeito: un 20 % (cualificación máxima: 2 ptos.) corresponde á "Recensión bibliográfica", é dicir, ó traballo individual realizado polo alumno; un 20 % (cualificación máxima: 2 ptos.) corresponde ós dous comentarios que, sobre fragmentos traballados nos bloques 2º e 3º, o alumno deberá elaborar (cada un deles recibirá, polo tanto, unha cualificación máxima de 1 pto.); un 10 % (cualificación máxima: 1 pto.) valorará a asistencia e participación do alumno durante as sesións presenciais.

Considerarase non presentado o alumno que non realice a Proba Mixta e, asemade, teña entregado menos do 50 % das actividades do curso.

Se o alumno non supera a materia na primeira oportunidade, terá que demostrar na segunda (Xullo) que foi quen de acadar a puntuación mínima (a metade da máxima) en aquelas partes da avaliación onde non o tivese logrado. Respecto ás restantes, manteñen a súa vixencia as cualificacións parciais obtidas na primeira oportunidade; cunha salvedade: o punto que, respecto á participación nos seminarios, se contempla na cualificación será transferido ós apartados de "Recensión bibliográfica" (0.5 ptos.) e "Seminario" (0.5 ptos.).

O alumnado matriculado a tempo parcial e que tivese obtido unha dispensa académica deberá poñerse en contacto co profesor da materia, ó comenzo do curso, con vistas a planificar os axustes pertinentes, tida en conta a situación particular do alumno, na súa cualificación. En calquera caso, o alumno deberá realizar a Proba Mixta, a Recensión bibliográfica e os comentarios. En canto ó punto que, respecto á participación nos seminarios, se contempla na avaliación será transferido ós apartados de "Recensión bibliográfica" (0.5 ptos.) e "Seminario" (0.5 ptos.).

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - M. Heidegger (2005). Aclaraciones a la poesía de Hölderlin. Madrid, Alianza Editorial - Sófocles (2008). Antígona. Madrid, Gredos - G. Lukacs (1974). El alma y las formas. Teoría de la novela. Barcelona, Grijalbo - D. de Rougemont (1997). El amor y Occidente. Barcelona, Kairós - M. Kundera (2006). El arte de la novela. Barcelona, Tusquets - W. Benjamin (2008). El narrador. Santiago de Chile, Metales Pesados - E. Auerbach (1993). Mimesis: la representación de la realidad en la cultura occidental. Madrid, F.C.E - Paul Celan (2009). Obras completas. Madrid, Trotta - G. Steiner (2002). Tolstói o Dostoievski. Madrid, Siruela
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - O. Pöggeler (1993). El camino del pensar de Martin Heidegger. Madrid, Alianza Editorial - A. Kadarkay (1994). Georg Lukacs: vida, pensamiento y política. Valencia, Alfons el Magnànim - Ph. Lacoue-Labarthe (2007). Heidegger: la política del poema. Madrid, Trotta - J. Treballe (2006). Historia de la Biblia. Madrid, Trotta - J. Treballe (2011). Job. Madrid, Trotta - Ph. Lacoue-Labarthe (2006). La poesía como experiencia. Madrid, Arena - R. Girard (1989). La ruta antigua de los hombres perversos. Barcelona, Anagrama - R. Forster (2009). Los hermeneutas de la noche. Madrid, Trotta - L. Goldmann (1975). Lukacs y Heidegger: hacia una filosofía nueva. Buenos Aires, Amorrortu - J.-P. Vernant y P. Vidal Naquet (2002). Mito y tragedia en la Grecia antigua. Barcelona, Paidós - J. Felstiner (2002). Paul Celan: poeta, superviviente, judío. Madrid, Trotta - K. Reinhardt (2010). Sófocles. Madrid, Gredos - H.-G. Gadamer (1999). ¿Quién soy yo y quién eres tú?. Barcelona, Herder

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías